

QUỐC CHẤN (Chủ biên)
LÊ KIM LỮ, CẨM HƯƠNG

NHỮNG DANH TƯỚNG CHỐNG NGOẠI XÂM THỜI TRẦN

NHÀ XUẤT BẢN THANH NIÊN

QUỐC CHÂN (Chủ biên)
LÊ KIM LỮ - CẨM HƯƠNG

NHỮNG DANH TƯỚNG
CHỐNG NGOẠI XÂM THỜI TRẦN
(Tái bản có bổ sung)

NHÀ XUẤT BẢN THANH NIÊN - 2007

LỜI NÓI ĐẦU

Suốt mấy ngàn năm, từ thuở vua Hùng dựng nước, đất nước ta thường bị các thế lực ngoại bang xâm lược. Nhưng nhân dân ta đã đoàn kết nhất trí đánh thắng mọi kẻ thù, bảo vệ được chủ quyền quốc gia.

Thế kỉ XIII, đế quốc Mông - Nguyên bành trướng thế lực với tham vọng làm bá chủ thế giới. Chúng đánh chiếm một loạt nước ở châu Á, châu Âu,... và đã ba lần ồ ạt kéo quân sang xâm lược hòng thôn tính nước ta. Nhưng cả ba lần, chúng đều bị quân dân ta đánh bại thảm hại.

Tên tuổi các vị vua anh minh Trần Thái Tông, Trần Thánh Tông, Trần Nhân Tông và các tướng lĩnh tài giỏi như Trần Quốc Tuấn, Trần Quang Khải, Trần Nhật Duật, Trần Khánh Dư, Phạm Ngũ Lão... với những chiến công lừng lẫy Hàm Tử, Chương Dương, Tây Kết, Bạch Đằng... đã chói ngời trong các trang sử vẻ vang và đầy tự hào của dân tộc Việt Nam, một dân tộc kiên cường bất khuất.

Ôn lại tiểu sử và chiến công của các bậc anh hùng, tướng lĩnh cứu nước là điều mong muốn của thế hệ trẻ ngày nay. Đó chính là lòng biết ơn của lớp hậu sinh đối với các bậc tiền bối. Đáp ứng yêu cầu đó,

*chúng tôi biên soạn cuốn **Những danh tướng chống ngoại xâm thời Trần**. Trong cuốn sách này, chúng tôi sắp xếp các danh tướng theo thứ tự mà Đại Việt sử kí toàn thư đã chép.*

Vì nguồn tư liệu hạn chế, chúng tôi phải dựa vào những bia kí, thần phả, truyền thuyết dân gian... sưu tầm thêm được để cố gắng phác họa lại một cách tương đối chân dung và công tích của các danh tướng thời Trần. Chắc chắn cuốn sách không tránh khỏi những hạn chế thiếu sót, chúng tôi mong muốn các bạn đọc góp ý để hoàn thiện thêm.

CÁC TÁC GIẢ

TƯỚNG TIÊN PHONG DŨNG CẢM

- LÊ TÂN⁽¹⁾

Vào thế kỉ XIII, quân Mông Cổ đã đánh chiếm nhiều quốc gia trên thế giới, từ Biển Đen đến Thái Bình Dương, lập thành một đế quốc hết sức rộng lớn, hùng mạnh. Năm 1251, Mông Ke - vua Mông Cổ mới lên ngôi, lại tiếp tục thực hiện giấc mộng thôn tính thế giới. Y sai các tướng đem quân xâm lược Ba Tư, Tây Á và Đại Lý (vùng Vân Nam Trung Quốc). Vua nước Đại Lý thời đó là Đoàn Hưng Trí đã đầu hàng. Tiếp đến, Mông Ke lại đích thân trực tiếp chỉ huy đánh Tống, định thôn tính toàn bộ lãnh thổ Trung Quốc và sai viên tướng U-ry-ang-kha-đai², từ Đại Lý đem quân đánh thốc xuống nước ta, để thọc vào lưng Trung Quốc.

U-ry-ang-kha-đai, viên tướng khét tiếng của Mông Cổ, đã chỉ huy quân đánh Đại Việt và được Đoàn Hưng Trí đem 2 vạn quân trợ giúp đi tiên phong dẫn đường.

Trước khi tiến vào nước ta, viên tướng Mông Cổ này đã nhiều lần cho sứ sang dụ vua Trần hàng

⁽¹⁾ Lê Phụ Trần

⁽²⁾ Đại Việt sử ký toàn thư chép là: "Ngột Lương Hợp Đài"

phục chúng. Nhưng Trần Thái Tông (1218 - 1277), một ông vua anh hùng, đã cương quyết không chịu, cho bắt giam tất cả sứ giả của chúng, xúc tiến công cuộc chuẩn bị kháng chiến và xuống chiếu cử Trần Quốc Tuấn chỉ huy các tướng, phòng thủ vùng biên giới Lạng Sơn.

Thấy âm mưu dọa dẫm vua Trần thất bại, U-ry-ang-kha-đai, quyết định cho quân tiến vào xâm lược nước ta. Ngày 17 tháng 1 năm 1258, quân Mông Cổ chọc thủng phòng tuyến biên giới phía Bắc, tiến đến gần Hương Canh, huyện Bình Xuyên, tỉnh Vĩnh Phúc ngày nay. Vua Trần Thái Tông đã trực tiếp chỉ huy chiến đấu, cho dàn voi, ngựa bên này sông Cà Lồ đợi giặc. U-ry-ang-kha-đai tưởng dễ thắng nên ra lệnh cho viên tướng tiên phong của y rằng: "Quân người khi đã qua sông, đừng đánh vội, chúng tất đến chống ta. Một cánh quân ta sẽ cắt hậu quân của chúng, người rình cướp lấy thuyền. Quân "man" sẽ tan vỡ chạy, song không có thuyền tất bị ta bắt".

Nhưng U-ry-ang-kha-đai không ngờ kế hoạch chủ quan của y đã bị tan thành mây khói trước sức chống trả quyết liệt của quân ta. Vua Thái Tông đã tự mình đốc thúc binh sĩ xông lên trước làn mưa đạn của địch. Bấy giờ, tướng tiên phong bên ta là Lê Tân đã tỏ ra hết sức dũng cảm. Ông hiên ngang

trên mình ngựa, xông pha trước trận, đốc thúc quân sĩ chiến đấu mà sắc mặt vẫn như không..

Song, lực lượng của giặc rất mạnh, Lê Tần thấy đánh chưa lợi, bèn khuyên vua rút lui để bảo toàn chủ lực. Nhưng cũng có kẻ phản đối ý kiến ông, khích vua cứ ở lại chỉ huy, liều một trận. Lê Tần là một tướng giỏi, biết địch biết ta, biết tiến biết thoái, đã trình bày ý kiến: "Nay bệ hạ chỉ đánh một ván dốc túi thôi, hãy tạm lánh chúng, sao lại có thể dễ dàng tin lời người ta được?". Vua đã nghe theo ý kiến sáng suốt của vị dũng tướng và mưu sĩ tài ba của mình, bèn cho lui quân. Quân giặc đuổi theo, bắn như mưa. Lê Tần lại chỉ huy quân bảo vệ. Ông đã dùng ván thuyền che đỡ cho vua khỏi trúng tên, vừa đánh trả địch, bảo đảm cho cuộc rút lui trót lọt. Thế là kế hoạch bắt sống vua tôi nhà Trần của U-ry-ang-kha-đai bị thất bại. Y trút cơn thịnh nộ, đòi xử tội viên tướng tiên phong, khiến tên này quá hoảng sợ, phải uống thuốc độc tự tử.

Quân ta lui về Thăng Long, nhưng kẻ địch cũng đuổi theo sát nút. Lê Tần đã tham mưu với vua và triều đình quyết định rút ra khỏi kinh thành để tránh tổn thất, đồng thời thực hiện triệt để chính sách "vườn không nhà trống" nhằm triệt phá kế hoạch vơ vét lương thực của địch. Khi chiếm được Thăng Long quân Mông Cổ thấy kho

tàng trống rỗng, chỉ còn lại mấy viên sứ giả của chúng đang bị trói chặt bằng thùng tre, khi mở trói thì một tên đã chết. Bọn địch lỏng lộn, tức giận đã cho quân tàn phá, đốt trụi cung điện, nhà cửa một cách hết sức dã man.

Sau khi thực hiện thắng lợi cuộc rút lui chiến lược, lực lượng bên ta ngày càng tập hợp được thêm đông đảo. Trái lại, kẻ địch lâm vào tình trạng thiếu lương ăn, do việc thực hiện "vườn không nhà trống" triệt để của nhân dân ta, mặt khác chúng lại không quen đường sá, thủy thổ, bị quân ta tập kích khắp nơi, nên càng tỏ ra hoang mang, nao núng. Thấy thời cơ đã đến, vua Trần cho quân chuyển sang phản công, đánh cho quân Mông Cổ đại bại, giải phóng kinh đô Thăng Long, khiến U-ryang-kha-dai, viên tướng khét tiếng nhất của giặc phải bỏ chạy tháo thân. Quân Mông Cổ vừa sợ hãi, vừa mệt mỏi đến mức không còn dám cướp phá dọc đường, nhân dân ta gọi chúng là "giặc Phạt" (!).

Ca khúc khải hoàn, trở lại Thăng Long, vua Trần cảm kích nhớ lại câu chuyện được chứng kiến trong cuộc kháng chiến vừa rồi, nhà vua đã tiến hành ngay việc thưởng công cho các tướng sĩ.

Người đầu tiên được vua khen thưởng vì lập công lớn là tướng Lê Tần. Ông được đổi tên là Lê Phụ Trần, có nghĩa là người đã giúp nhà Trần, nên